

A watercolor painting of a landscape. The scene is dominated by various shades of green and blue, suggesting a lush, possibly overgrown or forested area. In the foreground, there are dark, silhouetted figures of people, one standing and one sitting on a bicycle. The background features several trees with dark trunks and dense foliage. The overall style is expressive and somewhat abstract, with visible brushstrokes and a soft, blended color palette.

TIHOMIR MAROEVIĆ

IZBOR IZ ATELIJERA

TIHOMIR MAROVIĆ

IZBOR IZ ATELIJERA

Galerija likovnih umjetnosti, Osijek
5. studenoga - 3. prosinca 2009.

Galerija likovnih umjetnosti, Osijek
2009.

Izložbom uljenih slika, akvarela i laviranih crteža tušem željelo se predstaviti dugogodišnje likovno stvaranje Tihomira Maroevića, najstarijeg člana osječkog ogranka Hrvatskog društva likovnih umjetnika.

Izložba, ipak, ne pretendira sveobuhvatnom, cjelovitom prikazu Maroevićeve djela pa stoga i ne nosi težinu i značenje retrospektivnog pregleda. Ona tek obuhvaća, izborom iz umjetnikova atelijera, djela koja možemo smatrati reprezentivnim primjerima Maroevićeve dugogodišnjeg slikarskog djelovanja. Opseg materije iz koje je izložba formirana impozantan je. Razmjerno manji broj ulja i na stotine akvarela i laviranih crteža, uredno arhiviranih i kronološki klasificiranih, nastalih u posljednjih tridesetak godina u kontinuiranom, gotovo opsesivnom likovnom bilježenju tema i motiva koje Maroević pronalazi uglavnom u zavičaju - Našicama ili Rabu, u svojim čestim, naizgled svakodnevnim slikarskim izlascima.

Motivi i sižeji gotovo uvijek su isti, i Maroević im se iznova i iznova vraća, stvarajući opsežne serije slika. To su motivi zavičajnog krajolika ili svakodnevnog života trga ili ulice, grada, parka, tržnice, ceste, kolodvora, sa slučajnim prolaznicima, biciklistima ili automobilima, kao njihovim uobičajenim popratnim akcesorijem. U zasebnu sadržajnu skupinu, ikonografski karakterističnu, pripadaju ciklusi s temama procesija, maškara ili grupa figura.

Koristeći specifičan način konstrukcije kompozicije, ponekad s gotovo stripovskim kadriranjem scene – izrezivanjem, gdje pojedini elementi kompozicije izlaze iz svog okvira, Maroević neprestano ponavlja svoje ekspresivnim rukopisom pisane likovne zabilješke.

With the exhibition of oils, water colour paintings and wash sketches we have tried to present the lifelong creative endeavour of Tihomir Maroević, the oldest member of the Osijek branch of Croatian Association of Artists.

However, this exhibition does not aspire to show Maroević's entire, comprehensive opus and it therefore does not carry the weight and importance attributed to a retrospective. The selection from artist's atelier merely encompasses pieces that can be considered representative of his lifelong creative work as an artist.

The range of pieces that make up the exhibition is impressive. There is a vast number of oil paintings, hundreds of water colour paintings and wash sketches, neatly archived and chronologically classified, works that have been created in the last three decades in a practically obsessive artistic recording of themes and motives that Maroević found mostly in his hometowns Našice and Rab, in his frequent and seemingly ordinary painter's outings.

The motives and themes are almost always the same; however, Maroević revisits them repeatedly, creating thus extensive series of paintings. These are the motives of an everyday life on a main square or a street, a town, a park, a marketplace, a road or a train station, with passers-by as their usual, incidental accessories. The other thematic group, which is iconographically specific, is composed of sets of themes depicting processions, masked parades or simply groups of people.

In frequently using a specific method of composition construction, an almost cartoon-like framing of scenes, cutting out, where some elements of the composition extend beyond their frames, Maroević continuously repeats his visual recordings made by his expressive handwriting.

Urednik

Editor

11. Pogled iz sobe, 1994.
ulje na lesonitu

17. Našice, 1982.
akvarel

42. Na rivi, 2005.
akvarel, tuš

46. Našice, stari i novi hotel, 1983.
lavirani tuš

USAMLJENI SVJETIONIK TIHOMIRA MAROEVIĆA

Umjetnička sudbina slikara Tihomira Maroevića jedna je od onih naših tipičnih sudbina umjetnika u malom gradu koji ustrajno, godinu za godinom, desetljeće za desetljećem, razmjenjuju misli sa svojim štafelajem, stvarajući u sredini koja je, iako im je naklonjena, ipak sredina koja ne govori posve istim jezikom, nema posve iste ideje o tome što je poziv slikara i koja njegove slike – čak i kada ih zavoli – ne vidi istim očima.

„Zavičaj je tvoja sudbina – i stoga i budi oko i govor zavičaja!“ – sugerirat će mu sugrađani cijeloga života. Ne izravno – no ipak i te kako osjetno. Znat će mu pokazati što od njega očekuju i kako vide njegove slike. A i kada mu to ne kažu riječima, učinit će to oni pisci predgovora, komentatori i kritičari koji će u njegovim slikama vidjeti ono što sredina od njih – ili od njega – očekuje.

No svakom je suvremenom slikaru, ipak, umjetnost onaj primarni, za većinu često nevidljiv, duhovni zavičaj. „Europa mi je duhovno izvorište, Iz nje sam doplovio u ovu luku i želim i ovu luku, ovaj osamljeni otok Europe, ovaj grad koji se otkinuo od Europe i otplovio, kao plutajući otok jedne civilizacije zatvoren u svoj zaboravljeni zaton, iznova vratiti Europi! A pokušat ću ga vratiti onim čime mogu i onako kako ja mogu: vidjeti ono što drugi ne vide – a ako i vide, nisu svjesni da vide!“ Tako je odgovarao Tihomir Maroević. No odgovarao je svojim jezikom – jezikom slike. Jezikom izravnijim od govora (svi vide istim osjetilom pa se tako čini da svi vide isto) – no istovremeno i kontroverznijim od govora (jer kao i riječi raznih jezika, i slike imaju razna značenja – a oni koji su nevični jeziku slikarstva rado povjeruju da su sliku razumjeli ako razumiju što je na njoj vidljivo – a lako prevede ono što je u njoj na prvi pogled nevidljivo).

Zapravo, i Maroević se, došavši iz svoje primorske kulturne metropole, iz Rijeke (koja je, kakva god da je bila, bila specifičan prozor u Europu, vrlo blizak Europi čak i fizički već zahvaljujući instituciji Venecijanskoga bijenala) u svoj zavičajni zaton Našica, našao u istoj zamci u kakvoj su se našli svi naši slikari malih gradova – malih oaza samoće samotnih slikara koje i sugrađani samo djelomice razumiju.

Želio je europeizirati ne toliko svoj grad, koliko svoje sugrađane. A oni, koliko god bili dobrohotni, bili su sretni što slika i njih i njihov svijet.

I tako su ga i poistovjetili sa svojim svijetom.

Lako je, stoga, reći što su u njegovim slikama vidjeli.

Daleko je teže reći što nisu – ili što su tek djelomice – vidjeli. A još češće previdjeli.

Odgovor je, stoga, težak kao prepad. Kao nasilno buđenje. Kao znak uzbune.

Njega su previdjeli.

Kad god i što god slikao – slikao je sebe. Svoje duhovno stanje. Svoj nepokorivi nemir. Svoju slikarsku glad. Glad za živim, žitkim životom. Svoju neutaživu strast za hvatanjem tog nemirnog, uzavrelog života u grčevitu šaku crteža – koji i djeluje na njegovim laviranim krokijima, na njegovim akvarelima (često monokromatskim tako da djeluju kao da su lavirani crteži, tek crtani vrhom vlažnoga kista umjesto olovkom), pa onda na njegovim uljima na kojima se pastozni namazi tek

skupljaju u oblike... Odnos oblika i pokreta stalan je izazov njegovu istraživačkom nemiru. Dobivamo dojam da smo sliku zatekli u onoj ustreptaloj dinamici prstiju koji upravo nagonski prerastaju u kist ili olovku, pa urastaju u papir i platno, u pokret i pohlepu za hvatanjem one elementarne dinamike koja jedina život čini životnim... Stvorit će ti ustreptali prsti sliku – no mi smo ih nenadano zatekli u tom još nedefiniranom oblikovanju pa tako u slici vidimo, istovremeno, dvije uzastopne faze procesa preoblikovanja motiva u prizor slike. Preoblikovanje se u slici nastavlja te slika i sama postaje medijem kretanja.

Upravo se u tome krije posebnost Maroevićeva slikanja i stila. Njegova nezamjenljiva umjetnička osobnost.

Svaki je umjetnik – osamljenik. Svaki je osamljenik isposnik žedan života. Svaki je isposnik pokretan potrebom da svoj život samotnika ispuni ne svojim životom, nego životom u njegovom totalitetu – a to znači i životima svih drugih koji žive izvan njega i mimo njega.

No između „svih drugih“ Maroević se izdvaja time što je našao, što je stvorio način na koji će to i ostvariti.

Stvorio je svoj osobni slikarski izraz kojim je uspio hvatati neuhvatljivo. Samo kretanje.

Ta potreba nije oblikovala samo njegov slikarski izraz, nego je izvršila i selekciju slikarskih tehnika koje preferira.

A to se i na ovoj izložbi – koja je po kronološkoj i tematskoj širini bliska retrospektivi – može i te kako uočiti.

Relativno je malo primjera takozvanog „štafelajnog“ slikarstva. Ulja na platnu. I s motivima koje kistu nudi stičan interijer – kao što su „mrtve prirode“. Maroević instinktivno izbjegava mrtvilo. Pa i kada dotakne kistom stolicu, voće na stolu, crvene

tulipane – i ti se oblici pokreću na platnu i slikarevo ih oko tek na trenutak zaustavlja u njihovu pomicanju.

Jedna je to od opsesija koja je uznemirila europsko slikarstvo još u počecima dvadesetoga stoljeća. Kako jednu **statičnu umjetnost** (kakvo je slikarstvo, kakvo je kiparstvo...) osposobiti da uhvati **samo kretanje?** Da ne oblikuje oblik, nego sam pokret oblika?

(...)

A ta je potreba (sugerira nam cjelokupno djelo Tihomira Maroevića) jedna od elementarnih duhovnih potreba – pa i likovnih izazova – njegova temperamenta. Pokret – to je njegovo osjećanje života. Život je kretanje. Promjena. Život je ono što se trenutačno mijenja. Ono što nam izmiče. Ono čega se već u sljedećem trenutku samo prisjećamo. A već naslućujemo sljedeći pokret, pomak, promjenu...

Kako to naslikati? Svako njegovo djelo postavlja, ponavlja – ispod motiva – ovo ključno pitanje.

Odgovor je koliko jednostavan – toliko i riskantan. Treba slikati onako kako se život događa – slikati sliku koja neće biti završena nikada jer se prizor ne završava nikada i mijenja se brzinom koju kist, olovka ili ruka tek nastoje sustići.

Izazov je učinila složenijim (no i umjetnički uzbudljivijim) činjenica da je Maroević – slikar s dva zavičaja. Životno i duhovno izvorište mu je u Hrvatskom primorju (Rab, Senj, Rijeka...), a životno i stvaralačko utočište u Slavoniji – u Našicama. Nisu to samo dvije regije, nego i dva senzibiliteta i dva sustava vizija. Čak se i nemir, pokret i kretanje u svakom od njih ostvaruje na poseban način. Zavičaji su to koji od zavičajnika očekuju ne samo drugačije palete, nego i drugačije životne i stvaralačke filozofije.

Već je tu počinjala posebnost dvaju njegovih usporednih – a razdvojenih – svjetova. Dvaju – prividno – **tematskih** svjetova koju su njegovi tumači pokušavali razriješiti tako nam poznatom (i stereotipnom) formulom zavičajnoga slikarstva: autor voli oba! Pa zato i slika oba.

No slika li ih na isti način?

Prije svega – agensi pokreta na moru i na kopnu nisu isti. Na moru – to je kretanje fluida – svjetla, vjetra, vode, zraka. Često se tehnika (ili stil) slikanja kakav su promovirali neoimpresionisti (ili poentilisti), slikajući tek dodirima ili kratkim potezom vrha kista, pokazuje najprimjerenijim načinom repliciranja onoga titranja kavo se u fluidu sa svjetlom zbiva.

A na kopnu, pak, to je kretanje ljudi. Vreva. Život.

No Maroević i sam pokreće sve što mu kist dotakne.

A ako ih slika – tada nije tema njegovih slika jedanput ovaj, drugi put onaj zavičaj (jednom Primorje, drugi put Slavonija, jednom Rab, drugi put Našice ili Požega,) nego samo slikanje koje može otkriti – kao misao – što se to događa s oblicima i ljudima, sa svjetlom i tamom, s prostorom i gibanjem koje mijenja i oblike i boje, i ljude i njihov stalno promjenljivi život, njihov život satkan od neprekidnog pokreta?

Što pokušava reći ne o ovom ili onom motivu, nego o samoj biti života, čemu zavičaj tek služi kao pojavni oblik?

Maroevićevo je slikarstvo poricanje statike.

Njegovo je slikarstvo, također, poricanje ilustrativne, mimetičke uloge boje. A koloristička gama u biti je duhovno stanje. Dok je gromadno oblikovanje izraz njegova osjećanja svijeta, boja ga natapa sjetom. Tamna, ponekad potmula plava

i siva gama, na granici olovnog, kulja iz tih oblika i prožima ih. Rastvara. Ona čak čini fluidnijim opreke između oblika i njegovih sjena. Krošnja je uspravljena sjenka stabla koja se zgusnula u gromadu krošnje. Sjena je krošnja na tlo polegla. Ljudi se pretvaraju u svoje siluete. Kuće su se upravo počele pretvarati u sablasna priviđenja. I tek kretanje ih vraća u puno postojanje.

A ljudi? Iako vizualno svedeni gotovo na svoje (najčešće sive) obrise, toliko su pokretani nemirom da ih, gotovo, možemo čuti.

Ono što Maroevića opčinjava – to je vreva tih ljudi, okupljenih na tržnici, na ulici, ljudi uvijek uzajamno privučenih nečim što će im pokrenuti život.

To ga je učinilo **umjetnikom krokija**.

Kroki ima svoj specifičan karakter i svoju izdvojenu estetiku – estetiku koja, u mnogočemu, oponira esteticu (uvjetno govoreći) etabliranog slikarstva. Kroki je impulsivan, nagonski, smion, pomalo improvizatorski, iskazuje prijezir prema studioznosti te si dozvoljava lutanje i traženje, pa čak i ne briše za sobom tragove svoga traženja – jer **kroki i jest trag** i to lutanje je prepoznatljiv otisak stopa njegove prirode tragača. I ne odvaja se (poput ostaloga slikarstva) od onoga što slika. Naprotiv! Kroki se srođuje s temom, postaje dijelom nje, pa tako razobličuje njenu unutarnju dušu. On će uvijek ogoliti skrivenu dušu motiva. Demaskirati. Kompromitirati. Reći istinu. Kroki je uhoda koja se ne skriva. Pomalo je sličan duhu neke pojave, duhu uhvaćenom u onom trenutku u kojem tek počinje poprimati tijelo.

Maroevićevi krokiji – koji gotovo nikada nisu krokiji pojedinca, nego gotovo uvijek krokiji scene, krokiji mase ljudi u previranju – nose u sebi svoju **specifičnu estetiku krokija**

scene koju bismo mogli i teorijski ekstrahirati.

Maroević je slikarstvom krokija iskazao svoju autentičnu ne samo slikarsku, nago i ljudsku – narav. Svoj karakter.

I stvorio je, tako, slikarstvo koje uopće nije usporedivo – nego je samo izdvojivo – u odnosu na uobičajeno „zavičajno“ slikarstvo – bez obzira na tematsku pripadnost zavičajnom slikarstvu.

Daleko od svog duhovnog izvorišta, još dalje od europskog umjetničkog pribježišta, suočen sa (svima nama dobro poznatim) prešutnim zahtjevom sredine da se umjetnički podredi kultu zavičajnog pejzaža, Maroević je stvorio osobni izraz. Uostalom, takozvani „Zapad“ u vrijeme njegova formiranja u nas je još uvijek bio više legenda nego estetska stvarnost. Njegov osobni izraz omogućio mu je da bude, istodobno, i slikar zavičajne tematike i da svojim slikarstvom iskaže osobno, autentično shvaćanje života i misije umjetnosti. Uz to je, govoreći kistom o prividno poznatim vrijednostima, ukazao na onu životnu vrijednost koju osjeća drugačije od drugih i koju je znao i naslikati drugačije od drugih.

Samo tako umjetnik postaje tvorac smisla – čak i u trenucima sumnje.

Uostalom, ne prepoznavamo li svaki svjetionik upravo po tome što se neumorni mlazovi njegova svjetla na mahove prekidaju – da bi trenutak kasnije još jače zasjali?

Tako i njegove slike – a pogotovo krokiji i skice – djeluju kao prizori koje je bljesak nevidljiva svjetionika tek trenutačno obasjao između dvaju iščeznuća u sivilu sjetnih sjena.

I završit ćemo ovaj ogled oponirajući sami sebi, odnosno našoj početnoj, pristupnoj formuli.

Umjetnička sudbina Tihomira Maroevića **nije** jedna od onih naših tipičnih sudbina umjetnika u malom gradu.

Stvorivši atipičan likovni govor, omogućio nam je da prepoznamo i one vrijednosti (ne samo zavičajnoga) života koje standardna umjetnost prečesto previđa.

Slikajući život, stvorio je živo slikarstvo. I izraz kojim se život i u slici produžava. I pulsira. I traje.

Bogdan Mesinger

LONELY LIGHTHOUSE OF TIHOMIR MAROEVIĆ

The destiny of Tihomir Maroević as an artist belongs to those typical destinies of artists in a small town, who persistently, year after year, decade after decade, exchange their ideas with their easels, creating in an environment which, although fond of them, still does not speak exactly the same language, does not share exactly the same notions on what the profession of an artist actually is and which, even after having learned to love his paintings, still does not see them through the same eyes.

All through his life, his fellow citizens would encourage him with the following words, «Your native place is your destiny – so be its eye and its voice!» They wouldn't do that directly; however, it was quite evident. They clearly showed him what they expected of him and how they understood his paintings. And when they don't convey it verbally, there will be prologue and commentary writers, and reviewers who will recognize in his paintings what their milieu expects of them – or him.

Still, art is the primary, for most often invisible, spiritual native place for a contemporary artist. «Europe is my spiritual source, it is where I sailed into this harbour from and I want to return to Europe this harbour, this lonely European island, this town that tore itself away from Europe and sailed away like a floating island of a civilization, enclosed in its long-forgotten bay! And I will try to do it in the way that I am capable of: through seeing what others don't see – and even if they do, they are not aware of it!» This is how Tihomir Maroević would reply. However, he used his own language – the language of painting. The language that feels more direct than speech (we all use the same sensory organ and therefore it appears that we all see the same thing), and at the same time more controversial than speech (words have different meanings in different languages

and so do paintings – and those who are unaccustomed to the language of painting are prone to believe that they have understood a painting if they understand what is visible on it – and they too easily overlook what is invisible on it at first sight).

In fact, having arrived from his cultural capital of the Croatian Littoral – Rijeka – (which, whatever one may think, was a certain window to Europe and, thanks to the institution of the Venice Biennale, physically very close to it) into his native “bay” of Našice, Maroević got himself caught in a same trap as did many of his fellow painters – a small oasis of solitude of lonely painters barely understood by their own fellow citizens.

He wanted to bring the European spirit closer to his fellow citizens, rather than to his hometown. Although benevolent, they were pleased that he was painting them and their world.

And that is how they identified him with their world.

And therefore, it's easy to say what they saw in his paintings.

It is far more difficult to say what they didn't see – or what they just partly saw. And what they overlooked even more often. The answer is therefore as difficult as surprise attack. As being woken up forcefully. As alarm sound.

He has been overlooked.

Whenever and whatever he painted – he painted himself. His spiritual state. His untamed restlessness. The painter's hunger. His hunger for a vibrant, viscous life. The unquenchable passion for capturing the restless, ebullient life into a convulsive

handful of drawings, which has an effect on his wash sketches (*croquis*), his watercolour paintings (often monochromatic, so that they appear to be wash drawings, drawn with the tip of the moist brush instead of a pencil), his oils on canvas where paste-like coats are brought together into forms... The relation between form and motion represents constant challenge for his investigative restlessness. We get the impression that we have found the painting in the undulating dynamics of fingers that literally transform into a brush or a pencil instinctively and then grow into paper and canvas, into movement and greed for capturing that elementary dynamics which is the only thing making life truly alive... Those fluttering fingers will create a painting – however, it was only recently that they have come across as being still in that undefined process of forming, so that we simultaneously see in the painting two consecutive phases of transformation of the motive into the image of the painting. The transformation continues in the painting and it becomes the medium of movement itself.

This is exactly where the uniqueness of Maroević's painting and style lies. And so does his indispensable personality as an artist.

Every artist is a loner. Every loner is a hermit thirsty for life. Every hermit is roused by the need to fulfil his life of a loner not with his life but life in its totality – which includes lives of all the others living outside of him and beside him.

What separates Maroević from «all the others» is the fact that he has found, or developed a method to make it happen.

He created a personal artistic expression, with which he has managed to catch the elusive. It is the motion itself.

Not only did this need shape his own expression as a painter, but it also made a selection of painting techniques that he preferred.

And this is particularly evident in this exhibition, which chronologically and thematically resembles a retrospective.

There are relatively few examples of the so-called easel painting. Or oils on canvas. And those with motives that static interior – such as still lifes – offers to a brush. Maroević instinctively avoids dullness. And even when he adds with his brush a chair, fruit on a table, red tulips, these forms too are in motion on the canvas and a painter's eye stops them for only a moment as they move.

It was one of those obsessions that troubled the European painting at the beginning of the twentieth century. How to equip *static art* (like painting or sculpture) to capture the *motion itself*? How not only to create a form but the motion of the form?

(...)

It is that need (as the entire work of Tihomir Maroević suggests) that is one of the elementary spiritual needs, as well as visual arts challenges, of his temperament. Motion – that is his perception of life. Life is motion. Change. Life is what changes instantly. Life is what eludes us. It is what we only remember in the next moment, while already anticipating the next move, motion, change...

How to paint it? This key question is repeatedly asked – beneath the motive – by each of his pieces.

The answer is as simple as it is risky. One should paint as the life unfolds – create a painting that will never be finished, since the scene never ends, but it changes at a pace that a brush, a pencil or a hand only attempts to catch up with.

The challenge is even more complicated (but also artistically more exciting) owing to the fact that Maroević is a painter with two native places. His vital and spiritual source is in the Croatian

Littoral (Rab, Senj, Rijeka) whereas his vital and creative refuge is in Slavonia, in Našice. They are not just two different regions, but they have two different types of sensibility and systems of vision. Even restlessness, movement and motion in each one of them are attained in a different way. They are native places that expect from their natives not only different palettes but also different philosophies on life and creativity.

This is where the uniqueness of his two parallel, but still distinct worlds, began. The two seemingly *thematic* worlds that interpreters of his work tried to separate by what is to us a familiar (and stereotypical) formula of the native art painting: The author loves both of them! And that's why he paints them both.

But does he paint them in the same way?

First of all, the instruments of motion on the sea and on land are not the same. There is a fluid motion on the sea – a motion of light, wind, water and air. The painting technique (or style) promoted by neo-impressionists (or pointillists), that is, painting with only a touch or a short brush stroke, turns out to be the most appropriate way to replicate the pulsation that occurs in the fluid with light.

As for land, it is people in motion. Crowds. Life. However, Maroević sets in motion everything that his brush touches.

And if he paints his native places, the theme of his paintings is not only one or the other (once the Croatian Littoral, once Slavonia, followed by Rab and then Našice or Požega), but it is the painting itself that can reveal – just like an idea – what is going on with forms and people, with light and darkness, with space and motion that is changing both forms and colours, people and their ever-changing lives, their lives made up of

continual motion?

What is he trying to say, not about this or that motive, but about the very essence of love, where a native place is nothing but a manifestation?

Maroević's painting is denial of statics.

His painting is also denial of illustrative, mimetic role of colour. And the colour range is essentially a spiritual state. While the mass forming is an expression of his perception of the world, the colour washes him over with pensiveness. Dark, occasionally dim and grey colour range, bordering on lead, gushes from these forms and pervades them. Dilutes them. It even makes the clash between the form and its shadows more fluid. A treetop is an erect shadow of a tree, condensed in the mass of the treetop. The shadow is a treetop flattened on the ground. People are transformed into their own silhouettes. The houses have just started to transform into spooky apparitions. Only motion brings them into full existence.

And what about people? Although visually reduced to their (mostly grey) contours, they are so moved by restlessness that we can almost hear them.

What fascinates Maroević is the crowds, people gathered on the market, in the street, people always attracted to something that would set their lives in motion.

That it what made him a *sketch artist*.

Sketch has its specific character and its distinct aesthetic – an aesthetic that is in many ways opposed to aesthetic (conditionally speaking) of the established painting. It is impulsive, instinctive, daring, slightly improvising, it shows contempt for studiousness and allows itself to wander and

search, without even erasing the traces of its search – because a *sketch is a trace*, and that wandering is a recognizable footprint of its nature as a searcher. And it does not separate itself (as do other techniques) from what it creates. Quite on the contrary! A sketch fuses with the theme; it becomes a part of it, thus unmasking its internal soul. It is always going to lay bare the hidden soul of the motive. Unmask it. Compromise it. Tell the truth. A sketch is a spy that does not hide. It is a bit similar to the spirit of some apparition, a spirit caught in the moment as it just begins to assume a body.

Maroević's sketches, which are almost never sketches of an individual, but almost always sketches of a scene, of a crowd of people in commotion – they carry inside their own **specific aesthetics of a sketch of a scene**, which could be extracted theoretically.

Through sketches, Maroević expressed his authentic nature, not just as a painter but also as a human being. He expressed his character.

And he thus created a style that cannot be compared to – but only be separated from – the usual “native art” – regardless of the fact that it can be classified as “native art” thematically.

Far from his spiritual source, even farther from a European artistic refuge, faced with a (familiar) tacit request of the milieu to subordinate artistically to the cult of the native art landscape, Maroević has created his own expression. After all, at the time of his formative years the so-called “West” was more of a legend to us than an aesthetic value. His personal expression has made it possible for him to be a native art painter and at the same time to express through his work his own, authentic perception of life and his mission as a painter. Besides, in speaking with his brush of seemingly familiar values, he has pointed at the value of life that he perceives differently from others and that he has

managed to paint differently than the others.

Only in this way does an artist become a creator of sense – even in the moments of doubt.

After all, don't we recognize each lighthouse precisely by its tireless beams of light breaking off intermittently, to flash even more powerfully the next moment?

In this way, his works – especially drawings and sketches – look like scenes lit only for a moment by glare of an invisible lighthouse, right between two instances of vanishing in the drab of contemplative shadows.

Finally, we will end this commentary by opposing ourselves, that is, our initial formula.

The destiny of Tihomir Maroević as an artist *is not* one of those typical destinies of artists in a small town.

Having created an atypical visual voice, he has made it possible for us to also recognize the values of (not only native) life, which the standard art too often tends to overlook.

In painting life, he has created living painting. He has also created an expression through which life is prolonged in the painting; and in which life pulsates, and lasts.

Bogdan Mesinger

1. *Stara škola*, 1969.
ulje na platnu

2. *Našice*, 1972.
ulje na drvu

3. Našice, 1977.
ulje na kartonu

5. Našice, voćnjak, 1978.
ulje na kartonu

7. Martinska crkva, 1989.
ulje na lesonitu

8. Plavi lonac, 1992.
ulje na lesonitu

10. Mrtva priroda, 1994.
ulje na kartonu

9. Autoportret, 1993.
ulje na platnu

12. Cvjetni vrt, 1994.
ulje na platnu

13. Na plaži u Rabu, 2000.
ulje na lesonitu

14. Biciklisti, 2005.
ulje na platnu

16. Na pijaci u Našicama, 1982.
akvarel

18. Našice, kraj škole,
1983.
akvarel

19. Nürnberg, 1985.
akvarel

20. Regensburg, 1988.
akvarel

23. Našice, kraj dvorca, 1989.
akvarel, tuš

24. Našice, centar, 1989.
akvarel, tuš

25. Kraj nove škole, 1990.
akvarel, tuš

26. Mali park, 1992.
akvarel, tuš

27. Na pruzi, 1993.
akvarel, tuš

28. Našička crkva u plamenu, 1993.
akvarel, tuš

29. Našička crkva, 1994.
akvarel, tuš

30. *Ispred škole*, 1995.
akvarel, tuš

31. *Ispred hotela*, 1997.
akvarel, tuš

32. U likovnom kabinetu, 1998.
akvarel, tuš

34. Našice, 2000.
akvarel, tuš

35. Mali park, 2000.
akvarel, tuš

36. Mali park, 2000.
akvarel, tuš

37. Park i fontana, 2001.
akvarel, tuš

41. Urbarija, 2004.
akvarel, tuš

43. München, Ludvigstrasse, 2005.
akvarel, tuš

44. Trg sv. Trojstva, Osijek, Tvrđa, 2007.
akvarel, tuš

45. Našice, 2008.
akvarel, tuš

48. Crkva sv. Antuna Padovanskog u
Našicama, 1983.
lavirani tuš

49. Našice, 1984.
lavirani tuš

51. Našice, pogled na centar, 1988.
lavirani tuš

52. Ciganska kola, 1989.
lavirani tuš

53. Tržnica u Osijeku, 1990.
lavirani tuš

54. Ulica kralja Tomislava, 1991.
lavirani tuš

55. Porušena unutrašnjost crkve sv. Martina, 1993.
lavirani tuš

60. Pogled s šolskega prozora, 1996.
lavirani tuš

57. *Pogled s banke*, 1994.
lavirani tuš

58. *Kolodvor u Osijeku*, 1994.
lavirani tuš

59. *Ciganska kobilica*, 1995.
lavirani tuš

62. *Apstrakcija*, 1997.
lavirani tuš

63. *Papiga*, 1997.
lavirani tuš

64. *Sv. Petar*, 1999.
lavirani tuš

65. Ulica pred starom školom, 2000.
lavirani tuš

66. Likovni kabinet u novoj školi, 2002.
lavirani tuš

68. Križni put, 2005.
lavirani tuš

69. Tržnica, 2006.
lavirani tuš

71. Rab, Srednja ulica, 2007.
lavirani tuš

72. Tržnica, 2009.
lavirani tuš

ŽIVOTOPIS

Rođen 1937. godine u Rijeci, djetinjstvo proveo na Rabu. Osnovnu školu pohađao je u Rabu, a gimnaziju u Senju. Slikarstvo je studirao na Pedagoškoj akademiji u Rijeci, gdje je diplomirao u klasi profesora Ive Kaline i Josipa Diminića 1966. godine.

Na istoj je akademiji 1988. godine diplomirao na studiju likovne kulture stekavši stručni naslov profesora likovne kulture. Cijeli radni vijek posvetio je pedagoškom radu, kao profesor likovne kulture u Našicama od 1967. godine do mirovine u 2002. Nakon umirovljenja bavi se slikarstvom u svojim dvama atelijerima – u Rabu i u Našicama.

Izlagao je na više samostalnih i skupnih izložbi u Hrvatskoj; izvan njenih granica u Geislingenu i Steinbronu u Njemačkoj te u Pečuhu u Mađarskoj. Redovito je izlagao na Slavonskom biennalu u Galeriji likovnih umjetnosti u Osijeku. Sudionik je brojnih likovnih kolonija i humanitarnih akcija.

Radio je kao restaurator 1972. godine u Münchenu te 1972. i 1988. godine u radionici restauratora Alberta Fromma u Parsbergu, u Njemačkoj.

Dobitnik je nagrade Waldingerova salona 1997. godine.

Član je Hrvatskog društva likovnih umjetnika Osijek.

BIOGRAPHY

Tihomir Maroević was born in Rijeka in 1937. He spent his childhood years in Rab, where he attended primary school. He completed his secondary education at the Grammar School in Senj. He studied painting at the Teacher Academy in Rijeka, where he graduated in 1966 in the class of professors Ivo Kalin and Josip Diminić.

In 1988 he graduated from the Teacher Academy in Rijeka, Department of Visual Arts, and acquired the title of arts teacher. His whole active life (1967 to his retirement in 2002) was dedicated to teaching arts in Našice. After having retired he has been painting in both of his ateliers – in Rab and in Našice.

His works have been exhibited at many individual and group exhibitions in Croatia.

He has also exhibited abroad, namely Geislingen and Steinbron (Germany) and Pecs (Hungary). His works have been regularly exhibited at Slavonian Biennale and in Art Gallery in Osijek. He has participated in many art colonies and charitable events. In 1972 he worked as a restorer in Munich and in restoration workshop of Albert Fromm in Parsberg (Germany) in 1972 and 1988.

He was the recipient of Waldinger Salon Award in 1997.

He is the member of the Croatian Association of Artists, Osijek.

VAŽNIJE SAMOSTALNE IZLOŽBE / MAJOR SOLO EXHIBITIONS

1975. *Tihomir Maroević, Crteži, akvareli, Zajednica za kulturu, Našice*

1986. *Tihomir Maroević, Izložba slika, akvarel, kolorirani crtež i lavirani tuš, Mali likovni salon, Našice*

1988. *Tihomir Maroević, Izložba slika u povodu Dana oslobođenja P. Slatine, Zavičajni muzej Slatina*

1989. *Tihomir Maroević, Zbirka Bauer – Galerija umjetnina Vukovar, Zagreb, svibanj 1989.*

1993. *Tihomir Maroević, Izložba slika u povodu 13. lipnja, Dana grada Našica i Memorijalnog turnira “Antun Tomljanović”, Šahovsko društvo Slavonski Brod, Našice*

1995. *Tihomir Maroević, Crteži, akvareli, Galerija likovnih umjetnosti, Osijek*

Tihomir Maroević, Izložba slika, Galerija Belišće

1998. *Tihomir Maroević, Prikazi trenutka, Cafe-galerija “Waldinger”, Osijek*

Tihomir Maroević, Izložba crteža i akvarela, Gradska kavana Art, Valpovo

2002. *Samostalna izložba Tihomir Maroević, Slatinska banka, Slatina*

2006. *Tihomir Maroević, Božićna izložba, Bizovačke toplice, Bizovac*

2007. *Tihomir Maroević, Prikazi trenutka, Galerija Kazamat, Osijek*

Tihomir Maroević, Prikazi trenutka, Zavičajni muzej Našice

VAŽNIJE SKUPNE IZLOŽBE / MAJOR GROUP EXHIBITIONS

1971. **Našice**, *Arnold – Maroević, Izložba slika*, Kazalište u Našicama
1983. **Osijek**, *Iz zbirke Balić, 56. izložba crteža, pastela, ulja i reljefa*, Studentski centar – Centar mladih, Galerija Centra mladih – Osijek
1987. **Osijek**, *XI. biennale Slavonaca*, Galerija likovnih umjetnosti, Osijek
1991. **Našice**, *Slikari našičkog kraja Hrvatskoj vojsci*, Zavičajni muzej Našice
1992. **Našice**, *Crkva svetog Martina – najstariji spomenik kulture našičkog kraja*, Likovni salon, Zavičajni muzej Našice
- Našice**, *Vinkovci – vrata Hrvatske*, Likovni salon, Zavičajni muzej Našice
1993. **Vinkovci**, *Umjetnine Zavičajnog muzeja Našice*, Gradski muzej Vinkovci
1994. **Osijek**, *XIV. biennale Slavonaca*, Galerija likovnih umjetnosti, Osijek
1995. **Požega**, *Suvremeni vizualni opažaji jeseni u Požegi, prva izložba slika profesora likovne kulture županija Požeško-slavonske, Brodsko-posavske, Osječko-baranjske i Vukovarsko-srijemske*
1996. **Osijek**, *Dobrotvorna prodajna izložba umjetničkih djela*, hotel Central
- Valpovo**, *Skupna izložba slika*, Gradska kavana Art
- Našice**, *Skupna izložba slika*, Studio–galerija Templar
1997. **Orahovica**, *Kolonija slikara Orahovica*, Turistička zajednica grada Orahovice
- Dubrovnik**, *Skupna izložba slika*, Galerija Croatia Airlines, Dubrovnik
- Osijek**, *1. Waldingerov salon*, Osijek, Galerija-kavana “Waldinger”
- Osijek**, *XV. biennale Slavonaca*, Galerija likovnih umjetnosti, Osijek
1999. **Beli Manastir**, *Otvaranje Ureda za obranu Beli Manastir – Izložba članova Hrvatskog društva likovnih umjetnika Osijek*
2000. **Osijek**, *Vječna inspiracija*, Klub-galerija Magis
- Osijek**, *17. slavonski biennale*, Galerija likovnih umjetnosti, Osijek
2001. **Osijek**, *Skupna izložba članova HDLU-a*, Galerija Kazamat
- Feričanci**, *Izložba slika I. likovne kolonije u Feričancima*, Matica hrvatska Feričanci
- Feričanci**, *Suvremeni brodski slikari članovi HDLU-a i gosti*, Matica hrvatska Feričanci
- Virje**, *Marcel Arnold i Tihomir Maroević, Slikari i likovni pedagozi iz Našica*, Osnovna škola profesora Franje Viktora Šignjara, Virje
- Vinkovci**, *Likovna radionica 200.–2001.*, Dječji dom “Sv. Ana” Vinkovci i Gradski muzej Vinkovci
2002. **Feričanci**, *Izložba slika II. likovne kolonije u Feričancima*, Matica hrvatska Feričanci
- Osijek**, *18. slavonski biennale*, Galerija likovnih umjetnosti, Osijek
2003. **Našice**, *Izložba slika likovne kolonije Feričanci*, Zavičajni muzej Našice
2004. **Osijek**, *19. slavonski biennale*, Galerija likovnih umjetnosti, Osijek
2005. **Osijek**, *Danas i sutra, Skupna izložba članova HDLU-a*, Galerija Kazamat
- Feričanci**, *Feričanci okom umjetnika*, Galerija Feričanci
2006. **Feričanci**, *Izložba slika VI. likovne kolonije*, Galerija Feričanci
- Zagreb**, *Šest saziva likovne kolonije Feričanci*, Galerija “Zvonimir”
2007. **Feričanci**, *Izložba slika VII. likovne kolonije u Feričancima*, Galerija Feričanci
2008. **Osijek**, *Crteži - godišnja izložba članova Hrvatskog društva likovnih umjetnika Osijek*, Galerija Kazamat
- Osijek**, *21. slavonski biennale*, Galerija likovnih umjetnosti, Osijek

IZLOŽENI RADOVI / EXHIBITED WORKS

1. Stara škola, 1969.
ulje na platnu; 34x49 cm	12. Cvjetni vrt, 1994.
ulje na platnu; 47,5x64,5 cm	22. Maškare, 2009.
akvarel; 24,8x35 cm	32. U likovnom kabinetu, 1998.
akvarel, tuš; 30x35 cm	42. Na rivi, 2005.
akvarel, tuš; 35,1x50 cm	51. Našice, pogled na centar, 1988.
lavirani tuš; 23,9x31,8 cm	60. Pogled s školskog prozora, 1996.
lavirani tuš; 25,3x28 cm	69. Tržnica, 2006.
lavirani tuš; 32x24 cm
2. Našice, 1972.
ulje na drvu; 39x39,8 cm	13. Na plaži u Rabu, 2000.
ulje na lesonitu; 54,5x74,5 cm	23. Našice, kraj dvorca, 1989.
akvarel, tuš; 24x34 cm	33. Đurđenovac, 1999.
akvarel, tuš; 29,8x39,9 cm	43. München, Ludvigstrasse, 2005.
akvarel, tuš; 32,3x51,3 cm	52. Ciganska kola, 1989.
lavirani tuš; 22x24 cm	61. Sv. Franjo, 1997.
lavirani tuš; 29x26 cm	70. U hotelu, 2006.
lavirani tuš; 24x32 cm
3. Našice, 1977.
ulje na kartonu; 28,7x39,9 cm	14. Biciklisti, 2005.
ulje na platnu; 47,5x64 cm	24. Našice, centar, 1989.
akvarel, tuš; 25x30 cm	34. Našice, 2000.
akvarel, tuš; 23,8x18,1 cm	44. Trg sv. Trojstva, Osijek, 2007.
akvarel, tuš; 25x35 cm	53. Tržnica u Osijeku, 1990.
lavirani tuš; 25x35 cm	62. Apstrakcija, 1997.
lavirani tuš; 26,9x28 cm	71. Rab, Srednja ulica, 2007.
lavirani tuš; 35x24,8 cm
4. Našice, 1977.
ulje na kartonu; 32,8x42,8 cm	15. Našice, 2009.
ulje na lesonitu; 56x76 cm	25. Kraj nove škole, 1990.
akvarel, tuš; 25x28,4 cm	35. Mali park, 2000.
akvarel, tuš; 25x32,3 cm	45. Našice, 2008.
akvarel, tuš; 35x25 cm	54. Ulica kralja Tomislava, 1991.
lavirani tuš; 23,9x30 cm	63. Papiga, 1997.
lavirani tuš; 15,5x17 cm	72. Tržnica, 2009.
lavirani tuš; 24,6x35 cm
5. Našice, voćnjak, 1978.
ulje na kartonu; 32,7x42,7 cm	16. Na pijaci u Našicama, 1982.
akvarel; 24x28,6 cm	26. Mali park, 1992.
akvarel, tuš; 25x33,9 cm	36. Mali park, 2000.
akvarel, tuš; 24x33,9 cm	46. Našice, stari i novi hotel, 1983.
lavirani tuš; 21x29,6 cm	55. Porušena unutrašnjost crkve sv. Martina, 1993.
lavirani tuš; 33,9x30 cm	64. Sv. Petar, 1999.
lavirani tuš; 28,2x25 cm	73. Tržnica, 2009.
lavirani tuš; 25,2x35,1 cm
6. Ćupovi, 1978.
ulje na drvu; 34,9x32 cm	17. Našice, 1982.
akvarel; 23,2x28 cm	27. Na pruzi, 1993.
akvarel, tuš; 25,5x36,5 cm	37. Park i fontana, 2001.
akvarel, tuš; 25x35 cm	47. Našice, pogled na novi hotel, 1983.
Lavirani tuš; 21x29,5 cm	56. Srušena crkva u Ivanovcu, 1993.
lavirani tuš; 32x40 cm	65. Ulica pred starom školom, 2000.
lavirani tuš; 25x35 cm	66. Likovni kabinet u novoj školi, 2002.
lavirani tuš; 31,6x39,3 cm
7. Martinska crkva, 1989.
ulje na lesonitu; 46x47,5 cm	18. Našice, kraj škole, 1983.
akvarel; 31x24 cm	28. Našička crkva u plamenu, 1993.
akvarel, tuš; 31,8x28 cm	38. Maškare, 2002.
akvarel, tuš; 29x34 cm	48. Crkva sv. Antuna Padovanskog, Našice, 1983.
lavirani tuš; 29,6x21 cm	57. Pogled s banke, 1994.
lavirani tuš; 32x25,5 cm	67. Na selu, 2004.
lavirani tuš; 25,3x28 cm	68. Križni put, 2005.
lavirani tuš; 28x24 cm
8. Plavi lonac, 1992.
ulje na lesonitu; 36,2x42 cm	19. Nürnberg, 1985.
akvarel; 35x23,9 cm	29. Našička crkva, 1994.
akvarel, tuš; 25,5x24 cm	39. Našice, centar grada, 2003.
akvarel, tuš; 35x50 cm	49. Našice, 1984.
lavirani tuš; 25x34,2 cm	58. Kolodvor u Osijeku, 1994.
lavirani tuš; 25,5x31,9 cm		
9. Autoportret, 1993.
ulje na platnu; 39x29 cm	20. Regensburg, 1988.
akvarel; 22,6x25 cm	30. Ispred škole, 1995.
akvarel, tuš; 25,5x31,8 cm	40. U 10, 2004.
akvarel, tuš; 37,7x28,3 cm	50. Na pijacu, 1986.
lavirani tuš; 25x30,4 cm	59. Ciganska kobila, 1995.
lavirani tuš; 25,2x28 cm		
10. Mrtva priroda, 1994.
ulje na kartonu; 31,2x 40,3 cm	21. U Jelisavcu, 1997.
akvarel; 25x32 cm	31. Ispred hotela, 1997.
akvarel, tuš; 19,5x20,1 cm	41. Urbarija, 2004.
akvarel, tuš; 23x33 cm				
11. Pogled iz sobe, 1994.
ulje na lesonitu; 35x48,5 cm							

Izdavač Galerija likovnih umjetnosti, Osijek
Europska avenija 9
31000 Osijek, Hrvatska
tel.: + 385(0)31 251 280
fax: + 385(0)31 251 281
www.gluo.hr
gluo@gluo.hr

Za izdavača Branka Balen

Urednik Daniel Zec

Tekst Bogdan Mesinger

Prijevod Romana Čačija

Lektura Dijana Stanić-Rešicki

Kataloška obrada Valentina Radoš, Daniel Zec

Kustos izložbe Daniel Zec

Postav izložbe Valentina Radoš, Daniel Zec

Fotografije Daniel Zec

Oblikovanje kataloga, plakata, pozivnice Ana Mihalek

Tisak Grafika d.o.o. Osijek

Naklada 300

ISBN 978-953-6695-55-3

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek pod brojem 120821051

Galerija Likovnih Umjetnosti

O S I J E K